

САДРЖАЈ

РЕЗИМЕ	9
--------------	---

ПОГЛАВЉЕ I

БЕЗБЕДНОСТ И ЖИВОТНА СРЕДИНА:

КОНЦЕПТ, ТРЕНДОВИ, ДЕФИНИЦИЈЕ И СЕКУРИТИЗАЦИЈА	11
1. УВОД.....	11
2. КОНЦЕПТ И ТРЕНДОВИ БЕЗБЕДНОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	13
3. ЕКОЛОШКА БЕЗБЕДНОСТ И БЕЗБЕДНОСТ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	16
3.1. Безбедност животне средине (environmental security)	17
3.2. Еколошка безбедност (ecological security)	20
4. БЕЗБЕДНОСТ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КАО ОБЈЕКТ СЕКУРИТИЗАЦИЈЕ.....	21
Литература.....	23

ПОГЛАВЉЕ II

ГЛОБАЛНО ЗАГРЕВАЊЕ

КАО ПРЕТЊА БЕЗБЕДНОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	27
1. УВОД.....	27
2. ПОСЛЕДИЦЕ КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА УСЛЕД ГЛОБАЛНОГ ЗАГРЕВАЊА.....	28
2.1. Оскудица ресурса	31
2.2. Пораст нивоа мора	32
2.3. Природне несреће.....	33
3. КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ И КОНФЛИКТ	37
4. МОГУЋЕ СТРАТЕГИЈЕ СУОЧАВАЊА СА КЛИМАТСКИМ ПРОМЕНАМА	42
5. ЕКОЛОШКИ СКЕПТИЦИ <i>VERSUS</i> ЊИХОВИ КРИТИЧАРИ	44
Литература.....	46

ПОГЛАВЉЕ III

ЕКОЛОШКЕ ИЗБЕГЛИЦЕ: РАСТУЋИ И УРГЕНТАН ПРОБЛЕМ	49
1. УВОД.....	49
2. ЕКОЛОШКЕ ИЗБЕГЛИЦЕ <i>VERSUS</i> ЕКО-МИГРАНТИ.....	50
2.1. Има ли еколошких избеглица?	53
2.2. Етиолошка схема еколошких избеглица	55
3. МИГРАЦИЈА ИЗАЗВАНА КЛИМАТСКИМ ПРОМЕНАМА: ВЕЗА СА КОНФЛИКТИМА.....	57
3.1. Веза између миграције и конфликта у областима које прихватају избеглице	59
3.2. Три потенцијална сценарија.....	60

3.2.1. Најгори случај: катастрофички сценарио	60
3.2.2. Најбољи случај: златни сценарио	62
3.2.3. Средњи сценарио.....	63
4. ПРЕПОРУКЕ И ПОЛИТИЧКА ОПЦИЈА	64
Литература.....	68

ПОГЛАВЉЕ IV

ЕКОЛОШКИ ТЕРОРИЗАМ <i>VERSUS</i> ЕКОТЕРОРИЗАМ	71
1. УВОД	71
2. ДЕФИНИСАЊЕ ЕКОЛОШКОГ ТЕРОРИЗМА	73
3. ЕКОТЕРОРИЗАМ, ИЛИ ЕКОЛОШКИ ЕКСТРЕМИЗАМ.....	74
3.1. Борци за права животиња или екотерористи?.....	78
4. ЕКОЛОШКИ ТЕРОРИЗАМ <i>VERSUS</i> ЕКОЛОШКИ РАТ	79
5. РИЗИК ОД ЕКОЛОШКОГ ТЕРОРИЗМА: ПОСЛЕДИЦЕ <i>VERSUS</i> МОГУЋНОСТИ.....	79
6. ЕКОЛОШКИ ТЕРОРИЗАМ <i>VERSUS</i> ПОПУЛАРНИ МЕДИЈИ.....	80
7. РЕСУРСИ КАО СРЕДСТВО ТЕРОРИЗМА <i>VERSUS</i> РЕСУРСИ КАО ЦИЉ ТЕРОРИЗМА.....	81
8. РАЊИВИ РЕСУРСИ	81
8.1. Водни ресурси	82
8.2. Пољопривредни и шумски ресурси	88
8.3. Нафта, гас и минерали.....	90
8.4. Екосистеми и дивље животиње.....	93
9. СМАЊЕЊЕ И ПРЕВЕНЦИЈА РИЗИКА ОД ЕКОЛОШКОГ ТЕРОРИЗМА	93
Литература.....	96

ПОГЛАВЉЕ V

БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ.....	99
1. УВОД	99
2. ДЕФИНИСАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ	100
3. БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ	102
3.1. Банка семена	105
4. СИСТЕМ АНАЛИЗЕ РИЗИКА И ЕКО-БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ.....	106
5. ГЕНЕТСКИ МОДИФИКОВАНИ ОРГАНИЗМИ	108
5.1. Регулатива о генетски модификованим организмима у ЕУ	111
6. УЛОГА НАНОТЕХНОЛОГИЈЕ У ПРЕХРАМБЕНОЈ ИНДУСТРИЈИ	112
6.1. Нанохрана.....	113
6.2. Амбалажа	114
6.3. Будућност нанотехнологије у прехранбеној индустрији.....	115
5.3.1. Сензори, дијагностика и поузданост квалитета.....	115
6.4. Наноинжењеринг хране и инкапсулација нутријената.....	117
6.5. Значај регулативе	118
Литература.....	121

ПОГЛАВЉЕ VI

БЕЗБЕДНОСТ ВОДЕ У ХХИ ВЕКУ	123
1. УВОД	123
2. ОСКУДИЦА ВОДЕ И ВОДНИ СТРЕС.....	124
3. ДА ЛИ ВОДУ МОЖЕМО ПОТРОШИТИ?	126
3.1. Обновљиви наспрот необновљивим ресурсима.....	127
4. ОГРАНИЧЕНОСТ ВОДНИХ РЕСУРСА И СВЕ ВЕЋИ ЗАХТЕВИ	128
5. ЉУДСКО ПРАВО ИЛИ ЕКОНОМСКО ДОБРО?.....	131
6. УТИЦАЈ ВОДЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	132
7. КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ И РЕСУРСИ ВОДЕ	133
8. НОВА УЛОГА ЈАВНОСТИ У ПОЛИТИЦИ ВОДНИХ РЕСУРСА	134
9. ПРИВАТИЗАЦИЈА ВОДНИХ РЕСУРСА	136
10. НОВА ПОЛИТИКА: „МЕКИ ПУТ“ ВОДЕ	137
11. ГЛОБАЛНИ ПОЛИТИЧКИ ОКВИР – ИНТЕГРИСАНО УПРАВЉАЊЕ ВОДНИМ РЕСУРСИМА.....	138
12. ПОГЛЕД У БУДУЋНОСТ: УЛОГА НАНОТЕХНОЛОГИЈЕ У ТРЕТМАНУ ВОДЕ.....	141
12.1. Наноматеријали и филтрација воде.....	141
12.2. Употреба нанотехнологије за санацију воде	142
12.3. Употреба биоактивних наночестица за дезинфекцију воде	143
12.4. Шта је са токсичношћу наноматеријала?	143
Литература.....	145

ПОГЛАВЉЕ VII

ЕНЕРГЕТСКА БЕЗБЕДНОСТ:

ЕВРОПСКИ И ТРАНСАТЛАНТСКИ КОНТЕКСТ.....	147
1. УВОД	147
2. ТРЕНДОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ ЕНЕРГЕТСКЕ БЕЗБЕДНОСТИ.....	149
3. ГЛОБАЛНИ ЕНЕРГЕТСКИ ТРЕНДОВИ: ФОСИЛНА ГОРИВА ОСТАЈУ ДОМИНАНТНА ДО 2030. ГОДИНЕ	151
4. КОНТЕКСТ ЕВРОПСКЕ ДЕБАТЕ О ЕНЕРГЕТСКОЈ БЕЗБЕДНОСТИ.....	153
4.1. Европска потрошња енергије	156
5. ПРОМОВИСАЊЕ ДОМАЋЕГ СНАБДЕВАЊА ЕНЕРГИЈОМ.....	158
5.1. Угаљ	159
5.2. Нуклеарна енергија	160
5.3. Обновљива енергија.....	160
6. БЕЗБЕДНОСТ ЕНЕРГИЈЕ У ТРАНСАТЛАНТСКОМ КОНТЕКСТУ.....	161
Литература.....	164

ПОГЛАВЉЕ VIII

НАНОТЕХНОЛОГИЈА: РИЗИЦИ И РЕШЕЊА	165
1. УВОД	165
2. МОГУЋИ РИЗИЦИ ЗА ЗДРАВЉЕ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	167

3. РИЗИК ОД ЕКСПЛОЗИЈА И ПОЖАРА.....	170
4. МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ И РЕГУЛАТИВА.....	171
5. ПОНАШАЊЕ ПОТРОШАЧА ПРЕМА УЛОЗИ НАНОТЕХНОЛОГИЈЕ.....	174
6. МЕРЕ ПРЕДОСТРОЖНОСТИ.....	175
Литература.....	177
SUMMARY	181